

[Merete Bjørn Hanssen.]

lov om ægteskabs indgåelse og opløsning. Derfor kan vi ikke også gå ind for et lovforslag, der i sin helhed ønskes betragtet som et alternativ til justitsministerens. Det er naturligvis dette alternativs indhold, der undrager sig mit partis politiske støtte, men da dette indhold giver os en kærligkommen anledning til at markere forskellen mellem, hvad der efter liberal opfattelse er en moderne samfundsudvikling, og hvad der er udtryk for et reaktionært, såkaldt frisind, må man vel egentlig hilse debatten velkommen.

I en lang varm sommers forsøg på, som det hedder i hr. Poul Dams fremsættelsestale, at bryde med megen vanetænkning er han nået frem til dels vidtgående ændringer af den eksisterende ægteskabslovgivning, dels til nogle krampagtige forsøg på ad lovgivningens vej at få mennesker, som ikke ønsker at benytte sig af retten til at leve i ægteskab, dømt ind i denne situation. Venstre ønsker naturligvis ikke at medvirke til på denne forbavsende måde at forrykke retsgrundlaget for ægteskabsinstitutionen, endsiges udforme den i samfunds- og familieødelæggende retning, lige så lidt som vi føler trang til ad lovgivningens vej at pålægge enkeltmennesker ægteskabsforpligtelser imod deres erklærede vilje. Ægteskabet er efter vor opfattelse fundamentalt en ret, som samfundet stiller til borgernes frie rådighed, og det skal ikke nu forvandles til en dom, som samfundet påtager sig på forlangende at ikende mennesker imod deres vilje og deres ønske.

Ordføreren har i sin fremsættelsestale hævdet, at forslaget tager sit udgangspunkt i samlivsforholdene, som de faktisk er i det moderne samfund, og hr. Poul Dam hævder, at det derfor muliggør en realistisk tilpasning af juraen til virkeligheden. Mon hr. Poul Dam egentlig har gjort sig de faktiske forhold og virkeligheden omkring samlivsforholdene klar?

Disse faktiske forhold består i, at en betragtelig større andel af den voksne dan-

ske befolkning, større end på noget andet tidspunkt i vor historie, i dag lever i ægteskab og altså af egen fri vilje benytter den ægteskabsret, som samfundet sikrer. I løbet af en periode på kun 40 år, fra 1920 til 1960, er den gifte andel af den voksne danske befolkning over 20 år — og det er jo den ægteskabsalder, vi nu ønsker lovfæstet herhjemme — vokset fra 58 pct. til 70 pct. I 1962 var andelen nået op på 75 pct. Det betyder altså, at ægteskabet aldrig har nydt større popularitet i befolkningen, end det gør nu, og et kraftigere bevis for ægteskabets forankring som rammen om menneskers samliv og familietiftelse i det danske samfundsliv kan man næppe tænke sig.

At der herudover i samfundet rent faktisk består det, som forslagsstillerne betegner som ægteskabslignende forhold, er naturligvis en kendsgerning, men jeg vil gerne citere sociologen Erik Manniche, hvem jeg skylder oplysningerne om ægteskabets popularitet, for det, han skriver om de ægteskabslignende forhold i hæfte 2: „Familien i Danmark“, der indgår i sociologisk instituts undersøgelse „Det danske Samfund“. Det hedder her på side 13:

„Ud over at notere, at fænomenet uformaliseret ægteskab forekommer og er temmelig almindeligt, er det meget vanskeligt at bestemme fænomenets omfang, bl. a. fordi det ikke er let identificerbart for andre end de pågældendes allernærmeste. Sådanne ægteskaber er i øvrigt favoriseret økonomisk af de nugældende skatteløve.“

Undersøgelsen er publiceret i februar i år, før folketinget endeligt efter årelang kamp gennemførte ophævelsen af sambeskatningen i forbindelse med kildeskattens gennemførelse fra januar 1970.

Det må derfor forekomme højst besynderligt, at netop som samfundsudviklingen er nået frem til gennem lovgivningen at sikre, at forskellige livsmønstre frit kan udfolde sig inden for det af befolkningen stærkt attråede og højt værdsatte ægteskabs rammer, så kommer socialistisk folke-